

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 6Ps/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6621203352
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslava Tóthová Gederová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2023:6621203352.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Jaroslavou Tóthovou Gederovou v právnej veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony Š. N., F. G.F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. C. X/XX, U., t. č. Domov dôchodcov D., D.. P., Z. Z. R.Í. XXXX/X, T., zastúpená advokátkou: JUDr. Renátou Endrödyovou, so sídlom Dr. Herza 26, Lučenec a procesným opatrovníkom Mesto Lučenec o návrhu navrhovateľky A.. R. Z., D.. XX.XX.XXXX, bytom Ž.D. XXX/XX, G., zastúpenej advokátom: JUDr. Milanom Barkáčom, so sídlom Janka Kráľa 5/A, Lučenec za účasti U. N., D.. XX.XX.XXXX, bytom U. D. XXXX/X, U. o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a ustanovenie opatrovníka takto

rozhodol:

I. Súd o b m e d z u j e spôsobilosť na právne úkony Š. N.F., D.. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, U. tak, že nemôže

- samostatne preberať dôchodok a iné dávky, resp. príspevky podľa osobitných predpisov,
- disponovať s vkladmi v banke a bankovým účtom, nakladať s finančnými prostriedkami presahujúcimi sumu 100,--Eur mesačne,
- samostatne nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom a to najmä uzatváranie zmlúv o prevode vlastníckeho práva, zámenných zmlúv, darovacích zmlúv, záložných zmlúv, zmlúv o zriadení vecných bremien, dedičských zmlúv a dohôd o správe majetku,
- samostatne uzatvárať zmluvy a dohody, ktoré by ju zaväzovali k finančnej povinnosti, jednostranné právne úkony spôsobujúce vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností, najmä postúpenie pohľadávky, uznanie dlhu, zábezpeky, výpoveď zo zmluvného vzťahu, odstúpenie od zmluvy, vzdanie sa práva a započítania, udelenie plnomocenstva, dohody o ručení iným osobám, spísanie závetu,
- samostatne konať pri zaisťovaní zdravotnej a sociálnej starostlivosti, liečebnej spolupráce vrátane rozhodovania o mieste, čase a spôsobe starostlivosti, dávania informovaného súhlasu, vstupu, umiestnenia a výstupu zo zariadenia, odmietnutia a poskytnutia starostlivosti a užívania medikamentózneho liečby.
- samostatne konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, súdmi, políciou, prokuratúrou,
- rozhodovať o mieste svojho trvalého a prechodného bydliska,
- preberania úradných listových zásielok a bežných zásielok akéhokoľvek druhu
- výkonu pasívneho volebného práva

II. Súd u s t a n o v u j e U. N., D.. XX.XX.XXXX za opatrovníka obmedzenej spôsobilosti na právne úkony Š.D. N., ktorý je o p r á v n e n ý a p o v i n n ý zastupovať obmedzenú spôsobilosť na právne úkony v rozsahu jej obmedzenia spôsobilosti na právne úkony.

III. Opatrovník je o p r á v n e n ý hospodáriť s finančnými prostriedkami a majetkom opatrovanca v rozsahu bežnej správy majetku. V podstatných veciach potrebuje súhlas súdu.

IV. Opatrovník je o p r á v n e n ý vyhotoviť do dvoch mesiacov po právoplatnosti tohto rozsudku súpis spravovaného majetku opatrovanca a doručiť ho súdu.

V. Opatrovník je o p r á v n e n ý najmenej dvakrát ročne, vždy k 30.06. a 31.12. príslušného kalendárneho roka za predchádzajúce polročné obdobie, predkladať súdu správu o opatrovancovi a o nakladaní s jeho majetkom a po skončení funkcie je opatrovník povinný do dvoch mesiacov predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku opatrovanca.

VI. Trovy dôkazu platí štát.

VII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 10.08.2021 bol tunajšiemu súdu predložený návrh navrhovateľky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony Š. N.. Svoj návrh odôvodnila tým, že je toho názoru, že vôľová a rozpoznávacía schopnosť osoby obmedzovanej je dlhodobo mimoriadne znížená, čo má negatívny dopad na jej majetok, ju samotnú, ako aj na osoby jej blízke. Osoba obmedzovaná spôsobilosti na právne úkony dlhodobo žila v jednej domácnosti so synom Š., ktorý sa o ňu riadne staral, snažil sa ju usmerňovať, avšak posledné obdobie sa ukázalo, že osoba obmedzovaná spôsobilosti robí rozhodnutia, ktoré jej škodia, poškodzujú jej majetok, finančnú situáciu ako aj jej zdravie. V lete v roku 2020 osoba obmedzovaná podpísala po intervencii obchodného zástupcu zmluvu o zmene dodávateľa energií v domnení, že upravila existujúcu zmluvu. V decembri 2020 jej prišlo oznámenie, že s ňou rušia dodávku energií a je potrebné hlásiť odpočty stavu elektromera a plynomera. Po spoločnom hľadaní dôvodu dospeli k záveru, že osoba obmedzovaná aj napriek nesúhlasu a odporúčaniu nepodpisovať žiadne zmluvy podpísala zmluvu o zmene dodávateľa ani o tom nevedela. V máji 2021 ju opäť navštívil obchodný zástupca dodávateľa energií, pričom opäť podpísala novú zmluvu na dodávku energií. Následne vykonali odstúpenie od zmluvy. Osoba obmedzovaná spôsobilosti už dlhšiu dobu premýšľala o umiestnení do zariadenia pre seniorov, pričom bola ovplyvnená U. N. a jeho partnerkou, že jej bude dobre v domove dôchodcov. Zmeny sa udiali v priebehu dvoch týždňov a ona nemala možnosť si odchod do zariadenia ani dostatočne premyslieť. U. N. jej prisľúbil, že keď jej tam nebude dobre vezme ju späť. V dňoch 16.07. až 20.07. 2021 U. N. osobu obmedzovanú spôsobilosti vodil z jeho iniciatívy pod zámenkou vybavovania záležitostí ohľadom umiestnenia do domova dôchodcov po rôznych úradoch, bankách. Potom čo sa jej navrhovateľka opýtala, či podpísala nejaké dokumenty, tak osoba obmedzovaná povedala, že podpísala zrušenie vecného bremena pre svojho otca. Na kataster portáli však navrhovateľka zistila, že zápis ohľadom zrušenia vecného bremena bol skutočne vykonaný, následne však bola na liste vlastníctva vyznačená plomba pod označením V. V druhej polovici júla 2021 resp. začiatkom augusta 2021 U. N. začal konať za účelom získania kupca domu pre osobu obmedzovanú spôsobilosti a existuje dôvodná obava, že osoba obmedzovaná spôsobilosti opäť podpíše v dobrej viere listiny a poškodí tak seba a svoj majetok a rodinu. V Slovenskej sporiteľni opäť v sprievode U. N. zrušila vkladnú knižku vo viere, že v inej banke kde si následne vložila peniaze, bude mať vyšší úrok. Zároveň súdu predložila lekárske správy od psychiatricky MUDr. O., na základe ktorých osobe obmedzovanej spôsobilosti v roku 2014 diagnostikovali začínajúcu V. Y.. Navrhovateľka má za to, že dôsledky diagnostikovaných chorôb sa negatívne prejavujú pri rozhodovacej činnosti a pri prejavovanej skutočnej vôľe, je ľahko manipulovateľná, ovplyvniteľná a dôverčivá zo strany tretích osôb.

2. Vo veci sa dňa 07.03.2023 konalo pojednávanie, ktorého sa zúčastnila navrhovateľka, procesný opatrovník, ďalší účastník U. N. ako aj znalec.

3. Právny zástupca navrhovateľky vo veci uviedol, že návrh považujú za dôvodný.

4. Na pojednávaní navrhovateľka uviedla, že mala podozrenie, že osoba obmedzovaná spôsobilosti nie je spôsobilá sa sama rozhodovať. V danom čase podpisovala rôzne zmluvy, pričom nechápala ich obsahu. Síce osoba obmedzovaná chcela ísť do domova sociálnych služieb, avšak váhala či a kedy ísť. Jej syn U. N. ju postavil pred hotovú vec. Dovtedy však o ňu bolo dobre postarané, nakoľko Š. N. ju celodenne opatroval. S osobou obmedzovanou spôsobilosti mala dobrý vzťah, pričom so Š. N. vzhľadom na to, že bývali spolu vznikali nejaké nedorozumenia. U. N. ju navštevoval menej, avšak boli stále v kontakte. Samotnému umiestneniu osoby obmedzovanej spôsobilosti predchádzalo rodinné stretnutie, kde nechcela Š. N. nechať ako bezdomovca. Po tomto stretnutí zrazu začala chodiť osoba obmedzovaná spôsobilosti po právnikoch a do týždňa bol vybavený aj domov dôchodcov. Navrhovateľka bola za ňou

v domove dôchodcov po tom, čo bolo vydané neodkladné opatrenie, osoba obmedzovaná spôsobilosti tomu rozumela. Následne však o 2 dni volala riaditeľka, že si osoba obmedzovaná spôsobilosti nepraje, aby za ňou navrhovateľka a jej rodinní príslušníci chodili. Z daného dôvodu rešpektovali jej pranie, z času na čas zavolali sociálnej pracovníčke, aby zistili ako sa osoba obmedzovaná spôsobilosti má. Neskôr ju išli aj pozrieť, avšak nepustila ich sociálna pracovníčka. Dostali sa tam až v júni 2022 bolo to v sobotu, keď riaditeľka ani sociálna pracovníčka neboli na pracovisku. Osoba obmedzovaná spôsobilosti bola šťastná a povedala, že sa bála, že ju už navrhovateľka nepríde pozrieť. Deň po tom, ako bola osoba obmedzovaná spôsobilosti umiestnená do zariadenia U. N.Í. doviedol kupca, ktorý zvažoval kúpu nehnuteľnosti. Z dôvodu vydania neodkladného opatrenia od kúpy vzišlo. O nehnuteľnosť sa v súčasnosti stará U. N., ktorý uhradza aj réžiu za tieto nehnuteľnosti.

5. Právna zástupkyňa osoby obmedzovanej spôsobilosti na právne úkony na pojednávaní uviedla, že zo znaleckého posudku jednoznačne vyplýva, že návrhu je potrebné vyhovieť. Poukázala na to, že osoba obmedzovaná spôsobilosti už predtým vyjadrila nespokojnosť so spolužitím so svojim synom a sama chcela ísť do domova dôchodcov. V súvislosti s odpredajom nehnuteľnosti poukázali na list zo dňa 28.06.2021, kde samotná navrhovateľka žiadala, aby U. N. s osobou obmedzovanou sa s nimi stretli ohľadom odpredaja domu. Všetci mali záujem, aby sa dom predal ako aj osoba obmedzovaná spôsobilosti na právne úkony, pretože si z týchto peňazí chcela platiť výdavky súvisiace s jej umiestnením. Jej dôchodok jej nepostačuje na úhradu nákladov spojených s réžiou domova sociálnych služieb, nemá iné finančné prostriedky na lieky ani na ďalšie nákupy. V tomto smere jej pomáha U. N., ktorý financuje všetky jej potreby a zároveň sa stará aj o réžiu nehnuteľnosti. Mali za to, že nie je daný dôvod, aby opatrovníkom bol niekto iný zo vzdialenejšej rodiny. Poukázala na to, že pre funkciu opatrovníka sa nevyžaduje nestrannosť, vyžaduje sa však blízky a dôverný vzťah. Jedným z opatrovníkov by mal byť jeden zo synov osoby obmedzovanej spôsobilosti, pričom vyjadril súhlas s opatrovníctvom a už 20 mesiacov sa stará o veci týkajúcej sa osoby obmedzovanej spôsobilosti na právne úkony.

6. U. N. na pojednávaní uviedol, že s bratom mal veľmi dobrý vzťah pokazil sa po tom, čo neopatroval matku, ale bral za ňu peniaze a matka opatrovala jeho. Nemal záujem pracovať. Navrhovateľka nechodila pomáhať osobe obmedzovanej spôsobilosti na právne úkony. Aj napriek tomu, že boli zakázané navrhovateľke návštevy do domova dôchodcov chodievala za osobou obmedzovanou spôsobilosti.

7. Procesná opatrovníčka na pojednávaní uviedla, že sa oboznámili so závermi znaleckého posudku, pričom mali za to, že návrhu je potrebné vyhovieť. Vo vzťahu k opatrovníkovi boli toho názoru, aby opatrovníkom bola čo najbližšia osoba z rodinného prostredia.

8. Znalec na pojednávaní uviedol, že vyšetrením sa preukázalo závažné organické duševné ochorenie u osoby obmedzovanej spôsobilosti na právne úkony v pásme stredne ťažkej demencie. Vzhľadom na aktuálny stav osoby obmedzovanej spôsobilosti je schopná sa správne rozhodovať a konať iba v najjednoduchších bežných, každodenných úkonoch, v ktorých nemôžu byť ohrozené jej materiálne alebo finančné istoty. Ochorenie je trvalé, nezlepšiteľné dostupnými liečebnými metódami. Možno poskytovať len spomalenie tohto procesu za predpokladu adekvátnej liečby. Osoba obmedzovaná spôsobilosti je ľahko ovplyvniteľná druhou osobou, na svoj hendikep alebo ochorenie v plnom rozsahu nenahliada, je nekritická k tomuto ochoreniu. Doporučuje obmedzenie v rozsahu v špecifikovanom znaleckom posudku.

9. Ďalšie pojednávanie sa konalo dňa 12.04.2023 ktorého sa zúčastnili všetci účastníci konania.

10. Osoba obmedzovaná spôsobilosti na právne úkony bola na pojednávaní orientovaná, prejavila vôľu, aby jej za opatrovníka bol ustanovený syn Ladislav. So synom U. má dobrý vzťah. Š. s ňou býval, nemali medzi sebou žiadne konflikty. V súčasnosti sa o ňu stará syn U. s priateľkou, ktorí za ňou chodia dennodenne. Vnučka príde len občas. Nemá s navrhovateľkou zlý vzťah, tento sa však pokazil po tom, ako sa začal odpredávať dom.

11. Svedok Š. N. na pojednávaní uviedol, že vzťahy v rodine boli dobré. On matke telefonuje 2 až 3 krát do týždňa. V čase, keď spolu bývali tak jej pomáhal, chodieval na nákupy doprevádzal ju k doktorom. Trvalo to asi 5 rokov. Rovnako si rozumela aj s druhým synom U., ktorý chodieval do domácnosti podľa toho ako mal čas. Osoba obmedzovaná spôsobilosti mala rada aj navrhovateľku. Navrhovateľka jej pomáhala, ak bolo potrebné vybavovať veci na úradoch alebo doktoroch. On nechce byť ustanovený

za opatrovníka, avšak za opatrovníčku navrhuje navrhovateľku. Taktiež uviedol, že dom je v súčasnosti na predaj rovnako sa predávalo aj zariadenie domu. Odpredaj organizoval jeho brat U. spolu so svojou partnerkou. Výdavky súvisiace s domom uhrádza jeho brat U..

12.Právna zástupkyňa osoby obmedzovanej spôsobilosti na právne úkony na pojednávaní uviedla, že náklady súvisiace s domom znáša U. N., ktorý je s osobou obmedzovanou spôsobilosti v pravidelnom kontakte a stará sa o ňu. Osoba obmedzovaná spôsobilosti je v súčasnosti umiestnená v domove dôchodcov, pričom sama by sa o dom postarať nevedela, čo vyplynulo aj zo znaleckého posudku. Za opatrovníka navrhuje U..

13.Právny zástupca navrhovateľky na pojednávaní uviedol, že skutočnosť, že U. N. je blízka osoba nie je sama o sebe dostačujúcim kritériom pre ustanovenie za opatrovníka. Poukázali na správanie sa U. N., ktorý ešte počas života osoby obmedzovanej spôsobilosti na právne úkony rozpredával nábytok a snažil sa predať aj dom, potom čo osoba obmedzovaná spôsobilosti odišla do domova dôchodcov. Zároveň poukázali aj na vzťah U. s osobou obmedzovanou spôsobilosti pred umiestnením osoby obmedzovanej spôsobilosti do domova dôchodcov.

14.Navrhovateľka na pojednávaní uviedla, že Š. N. sa staral o svoju matku niekoľko rokov. Má za to, že konanie U. N. smerovalo k tomu, aby navrhovateľka stratila kontakt s osobou obmedzovanou spôsobilosti na právne úkony, aby ju mohol sám ovplyvňovať. Navrhovateľka pracuje ako pracovníčka s utečencami v neziskovej organizácii, pracuje od 08:00 hod do 16:30 hod. Má aj home office. Býva v G. spolu so svojim manželom.

XX. U. N. na pojednávaní uviedol, že je starobný dôchodca, býva v dome v U..

16. Právny zástupca navrhovateľky v záverečnej reči uviedol, že zo znaleckého posudku vyplýva záver, že je potrebné obmedziť spôsobilosť na právne úkony u Š. N.. Sporná je len osoba opatrovníka. Sú toho názoru, že vhodnejším opatrovníkom je navrhovateľka, nakoľko táto má rodinné aj pracovné predpoklady, má dobré vzťahy s osobou obmedzovanou spôsobilosti na právne úkony a dlhodobo jej pomáhala, robila všetko v jej prospech. U. N. naopak mal snahu predávať majetok osoby obmedzovanej spôsobilosti a preto nie je ho možné ustanoviť za opatrovníka.

17.Právna zástupkyňa osoby obmedzovanej spôsobilosti na právne úkony v záverečnej reči uviedla, že osoba obmedzovaná spôsobilosti sama vyjadrila vôľu, aby bol za opatrovníka ustanovený syn U.. Na tomto tvrdení zotrvala počas celého pojednávania. Aj napriek jej zdravotnému stavu sú toho názoru, že osoba obmedzovaná spôsobilosti dokáže posúdiť a rozhodnúť sa sama ku komu má dôveru. Uviedli, že samotná navrhovateľka prakticky počas celej doby nikdy nepomáhala osobe obmedzovanej spôsobilosti na právne úkony. Zdôraznili, že syn U. nikdy nebol odkázaný na peniaze osoby obmedzovanej spôsobilosti a dom chcel predať výlučne za účelom skvalitnenia dožitia osoby obmedzovanej spôsobilosti. Mali za to, že lepším opatrovníkom by bol U., ktorý je v súčasnosti na dôchodku a vie lepšie zabezpečiť všetky záležitosti osoby obmedzovanej spôsobilosti na právne úkony a nevidia dôvod, aby bola ustanovená proti vôli osoby obmedzovanej na právne úkony iná osoba.

18.Procesná opatrovníčka v záverečnej reči uviedla, že osoba obmedzovaná spôsobilosti na právne úkony sa jasne vyjadrila, ktorú osobu chce mať ustanovenú za opatrovníka a jej vôľa by mala byť rešpektovaná.

19.Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi ako aj výsluchom účastníkov konania, znalca a svedka, pričom zistil nasledovný skutočný a právny stav veci:

Znalec MUDr. F. Z. na základe uznesenia Okresného súdu Lučenec č.k. 6Ps/6/2021-149 zo dňa 19.04.2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 12.05.2022 vypracoval znalecký posudok č.XX/XXXX, ktorý doručil súdu dňa 28.11.2022. Na základe psychiatrického vyšetrenia dospel k záveru, že v roku 2014 bol osobe obmedzovanej potvrdený závažný organický psychosyndróm s progresívnym priebehom, s postupným úbytkom kognitívnych schopností, s prehľbovaním mnestickej poruchy, so sprievodnou afektívnou labilitou a poruchami správania. Ide o trvalú organickú duševnú poruchu a zmiešanú demenciu stredne ťažkého stupňa. Začiatok choroby nie je možné jednoznačne stanoviť, avšak dochádza k zhoršeniu kognitívnych funkcií, hlavne pamäte a intelektu. Osoba obmedzovaná nie

je schopná sa orientovať v časových súvislostiach, dochádza k poruchám úsudku, chápavosti, strate zručnosti. Sama dokáže zvládnuť len základy sebaobsluhy, pri ktorých si vyžaduje dohľad a usmernenie, neschopná hospodárenia s vyššími finančnými prostriedkami, neschopná dodržiavania liečebného režimu. Osoba posudzovaná nie je schopná samostatnej existencie a je odkázaná na starostlivosť a usmernenia inou zdravou osobou. Je schopná sa orientovať iba v každodenných jednoduchých situáciách, v týchto sa správne rozhodnúť a adekvátne jednať. Je neschopná samostatne zaistiť svoje základné životné potreby a hájiť svoje osobné záujmy, organizovať, plánovať svoj život, správne a samostatne sa rozhodovať s domyslením osobných či sociálnych dôsledkov, nakladať s finančnými a majetkovými hodnotami. Tento stav je trvalý, nevyliciteľný ani spontánne nevylepšiteľný. Jedná sa o dementný syndróm stredne ťažkého stupňa spôsobenými hlavne cievnymi a degeneratívnymi zmenami v rámci V.j choroby. Nie je spôsobilá kandidovať do volebných orgánov, ale výkon aktívneho práva doporučuje ponechať.

20.Podľa ustanovenia § 231 písm. a) Civilný mimosporový poriadok, v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

21.Podľa ustanovenia § 233 ods. 1 Civilný mimosporový poriadok, návrh na začatie konania môže podať blízka osoba, poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, poskytovateľ sociálnych služieb alebo ten, kto má na veci právny záujem.

22.Podľa ustanovenia § 233 ods. 2 Civilný mimosporový poriadok, návrh na začatie konania môže podať aj ten, o koho spôsobilosť sa má jednať.

23.Podľa ustanovenia § 236 Civilný mimosporový poriadok, účastníkmi konania o spôsobilosti na právne úkony sú navrhovateľ a ten, o koho spôsobilosti na právne úkony sa koná.

24.Podľa ustanovenia § 239 Civilný mimosporový poriadok, ten, o koho spôsobilosti sa koná má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

25.Podľa ustanovenia § 243 ods. 1 Civilný mimosporový poriadok, súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná.

26.Podľa ustanovenia § 243 ods. 2 Civilný mimosporový poriadok, súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhľadne.

27.Podľa ustanovenia § 243 ods. 3 Civilný mimosporový poriadok, ak o to požiada osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, vyslúchne ju súd vždy.

28.Podľa ustanovenia § 244 Civilný mimosporový poriadok, súd v konaní ustanoví a vyslúchne znalca.

29.Podľa ustanovenia § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je prechodná nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

30.Podľa ustanovenia § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je prechodná alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov, či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

31.Podľa ustanovenia § 10 ods. 3 Občianskeho zákonníka, súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

32.Podľa ustanovenia § 248 ods. 1 Civilný mimosporový poriadok, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka § 272 až 277.

33.Podľa ustanovenia § 248 ods. 2 Civilný mimosporový poriadok, ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil a ustanoví jej opatrovníka.

34.Podľa ustanovenia § 274 ods. 2 Civilný mimosporový poriadok, ktorým ustanovuje opatrovníka súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

35.Pri rozhodovaní súd vychádzal najmä z výsluchu znalca a zo záverov znaleckého posudku, ktoré si osvojil. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že osoba, o spôsobilosti na právne úkony, ktorej sa koná, trpí duševnou poruchou, ktorá je trvalá, jej zdravotný stav si vyžaduje celodennú starostlivosť a psychický stav aj obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Z daného dôvodu súd rozhodol o obmedzení spôsobilosti na právne úkony Š. N. v rozsahu, ktorý zároveň vymedzil vo výroku tohto rozsudku (výrok I).

36.Konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je spojené s ustanovením opatrovníka a vymedzením rozsahu jeho opatrovníckych práv. Do funkcie opatrovníka súd prednostne ustanovuje najmä príbuzných fyzickej osoby, ktorej spôsobilosť na právne úkony je obmedzená, ak fyzická osoba súhlasí s ustanovením do tejto funkcie. V danom prípade prejavil záujem o funkciu opatrovníka syn U. N., ako aj samotná navrhovateľka PhDr. R. Z.. Súd z daného dôvodu musel dôsledne zvážiť, ktorý z nich má lepšie predpoklady na zastávanie takejto funkcie a ustanovenie ktorého z nich je vhodné v súvislosti s osobou obmedzovanou spôsobilosti na právne úkony. V priebehu konania osoba obmedzovaná spôsobilosti na právne úkony prejavila vôľu, aby za opatrovníka bol ustanovený syn U., s ktorým má bližší vzťah a ktorý sa o ňu dennodenne stará, navštevuje ju v domove dôchodcov a zabezpečuje ju po stránke finančnej. Zároveň sa stará aj o nehnuteľnosti, ktorej je vlastníčkou a uhrádza všetky náklady s nimi spojené. Skutočnosť, že U. N. sa o osobu obmedzovanú spôsobilosti na právne úkony stará vyplynula aj z výsluchu samotnej navrhovateľky ako aj U. N.. Z vykonaného dokazovania nevyplynulo, že osoba obmedzovaná spôsobilosti na právne úkony má zlý vzťah s navrhovateľkou, ktorá jej zvykla pomáhať pri zabezpečovaní lekárskej starostlivosti, resp. pri vybavovaní úradných záležitostí, avšak je evidentné, že osoba obmedzovaná spôsobilosti na právne úkony aj napriek svojmu zdravotnému stavu má bližší vzťah k svojmu synovi U.. Súd je toho názoru, že je potrebné zachovať stav, ktorý trvá doposiaľ, kedy v súčasnosti sa o všetky záležitosti osoby posudzovanej staral jej syn U.. Osoba obmedzovaná spôsobilosti na právne úkony sa spoľahla na svojho syna, tomu dôveruje a má k nemu pozitívny vzťah. Súd nezistil žiadne také okolnosti, ktoré by súdu bránili ustanoviť U. N. do funkcie opatrovníka. Jeho ustanovenie za opatrovníka sa súdu javilo o to vhodnejšie, že osoba obmedzovaná spôsobilosti je s U. N. v neustálom osobnom kontakte a navzájom si dôverujú a výslovne si osoba obmedzovaná spôsobilosti na právne úkony žiadala o jeho ustanovenie za opatrovníka v prípade obmedzenia spôsobilosti na právne úkony. Pokiaľ navrhovateľka smerovala k tomu, že U. N. predtým tak často nenavštevoval osobu obmedzovanú spôsobilosti na právne úkony, súd uvádza, že v priebehu konania nebolo zistené, že medzi osobnou posudzovanou a U. N.Ó. bol zlý vzťah naopak aj svedok Š. N. tvrdil, že jeho brat U. matku navštevoval aj keď pomenej. Táto skutočnosť však sama o sebe nebráni tomu, aby nemohol byť ustanovený za opatrovníka, keďže v súčasnosti zabezpečuje dennodenne potreby osoby obmedzovanej spôsobilosti na právne úkony. Pokiaľ poukazovali na odpredaj nehnuteľnosti, v konaní vyplynulo, že všetci z účastníkov mali záujem o odpredaj domu, v ktorom osoba obmedzovaná spôsobilosti na právne úkony žila a teda pred jej umiestnením sa uskutočnila aj rodinná porada. Záujem o odpredaj nehnuteľnosti mala aj samotná osoba obmedzovaná spôsobilosti na právne úkony. To, že k odpredaju rodinného domu malo dôjsť bezprostredne po jej umiestnení ešte neznamená, že U. N. konal v neprospech osoby obmedzovanej spôsobilosti na právne úkony. Naopak súd sa stotožnil s tvrdeniami U. N. ako aj právnej zástupkyne osoby obmedzovanej spôsobilosti, že osoba obmedzovaná spôsobilosti sa už nedokáže postarať o dom a zabezpečiť si sama svoje bývanie, pričom je odkázaná na 24 hodinovú starostlivosť. Zároveň dôchodok osoby obmedzovanej nepostačuje na úhradu všetkých jej nákladov súvisiacich so zabezpečením jej potrieb. Rovnako osoba obmedzovaná spôsobilosti nedisponuje finančnými prostriedkami na dlhodobéjšie udržiavanie nehnuteľnosti a hradenie nákladov. Súdu sa teda nejavil samotný odpredaj nehnuteľnosti za konanie, ktoré by bolo vnímané v neprospech osoby obmedzovanej spôsobilosti aj s poukazom na tú skutočnosť, že o odpredaj nehnuteľnosti mala záujem jednak osoba obmedzovaná spôsobilosti ako aj všetci rodinní príslušníci. Súd poukazuje na to, že samotná navrhovateľka od umiestnenia osoby obmedzovanej spôsobilosti na právne úkony túto nenavštevuje. Pokiaľ tvrdila, že jej bol odopieraný prístup, tento jej mal byť odopieraný skrz toho, že po jej návšteve mala byť osoba obmedzovaná spôsobilosti v zlom psychickom stave, ktorý si vyžadoval lekárske ošetrenie. Uvedená skutočnosť v priebehu konania nebola vyvrátená. Aj z uvedeného dôvodu

je podľa súdu vhodnejšie, aby funkciu opatrovníka zastával syn obmedzovanej U. N.. Súd zároveň opatrovníkovi vymedzil rozsah opatrovníckych práv a povinností. (výrok II, III, IV, V)

37.V konaní vznikli trovy v súvislosti s vypracovaním znaleckého posudku o duševnom stave posudzovanej vypracovaného znalcom MUDr. F. Z.. Súd v zmysle ustanovenia § 251 ods. 1 CMP rozhodol, že uvedené trovy platí štát. (výrok VI)

38.O trovách konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 52 CMP, v zmysle ktorého žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. (výrok VII)

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania. (§ 127 ods. 1 a 2 CSP)

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
  - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
  - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
  - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
  - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
  - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
  - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
  - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 44 CMP, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z.).